

Nr 736

Av herr Börjesson, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 96, angående vissa ändringar i lantbruksstyrelsens och lantbruksnämndernas organisation, m.m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 96 föreslås bl. a., att de två lantbruksnämnderna i Kalmar län skall sammanslås den 1 juli 1960 och att de båda hushållningssällskapen i samma län skall sammanslås den 1 januari 1961. Båda de sammanslagna organisationerna skall till förläggningssort ha Kalmar.

Även om Kalmar län till ytvidd och antal brukningsenheter inte är särskilt stort, är det dock med sin långsmala form och sin struktur i övrigt att anse som ett ur rese- och administrativa synpunkter ganska svårarbetat område. Från södra delen av länet har man till länsgränsen i norr ett avstånd som är ungefär hälften av avståndet till Stockholm. Härtill kommer, att Öland har en särskild karaktär av frågor och speciella kommunikationssvårigheter. Avståndet mellan Kalmar och Västervik, de nuvarande förläggningssorterna, är cirka 175 km.

Den i propositionen föreslagna sammanslagningen kommer också, såsom även utredningsmannen framhållit, att innebära en stark uttunning av beslutande ledamöter för de olika områdena, vilket måste medföra avsevärt men, då länets olika delar har en så skiftande karaktär. Man måste räkna med att servicen för jordbruket kommer att bli sämre för de längst i norr boende genom de långa resorna till Kalmar. Om såsom föreslås i propositionen arbetsställen inrättas i Västervik, kan detta inte uppväga slopandet av de nuvarande kanslierna, och för övrigt skulle väl denna organisationsform få enbart övergångskaraktär.

Naturligtvis är det angeläget att söka få till stånd besparingar, vilket också anges som ett syfte i propositionen. En annan lösning till åstadkommande av besparingar och minskad organisation vore att på längre sikt än vad i propositionen anges för den där förordade sammanslagningen i de båda länsdelarna var för sig sammanslå lantbruksnämndens kansli och organisation med hushållningssällskapets kansli och organisation till ett kansli och en organisation. För södra länsdelen skulle då hushållningssällskapet och lantbruksnämnden ha ett gemensamt kansli i Kalmar, och för norra länsdelen skulle det gemensamma kansliet vara i Västervik. En sådan organisationsförändring synes vara till praktisk nytta för det löpande arbetet.

En sådan sammanslagning i länet kan naturligtvis ej ske utan att lantbruksnämnderna sammanslås med hushållningssällskapen över hela landet.

Men såsom framhållits i riksdagen i andra sammanhang, bör detta vara en åtgärd att överväga. Det synes onödigt med två varandra så näralliggande organisationer inom jordbruksnäringen som lantbruksnämnderna och hushållningssällskapen.

Under tiden intill dess en sådan reform kunde genomföras vore det lämpligt, att hushållningssällskapet och lantbruksnämndens kanslier i Kalmar resp. Västervik hade vissa tjänster gemensamma, som t. ex. kamrer, registrator, telefonvakt, vaktmästare m. fl., vilket skulle medföra besparingar. På detta sätt finge Kalmar och Västervik inom var sitt område bli utgångspunkt för resor och förrättningar. Såväl den anlåtande allmänheten som tjänstemännen skulle härigenom slippa ifrån de långa resor, som tydligen — i varje fall efter ett övergångsskede — kommer att bli nödvändiga med den i propositionen föreslagna organisationen.

Södra och norra länsdelarna skulle då också komma att få var och en på sitt håll en mera fulltalig representation av ledamöter från resp. områden. Enligt förslaget i propositionen skulle antalet kanslier minskas från fyra till två inom lantbruksnämnds- och hushållningssällskapsorganisationerna i länet. Men samma minskning av kanslierna uppnås vid den lösning, som förordats i motionen.

Vad som enligt utredningsmannen skulle sparas på tjänster och kanslikostnader vid en organisation enligt propositionen måste befaras komma att förbrukas genom ökade kostnader för resor. Inte minst den konsulterande allmänheten skulle drabbas härav. Vidare bör framhållas, att lantbruksnämnden och hushållningssällskapets förvaltningsutskott i södra länsdelen inte varit enhälliga vid beslutet att tillstyrka utredningsmannens förslag.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställs,

att riksdagen vid behandling av propositionen nr 96 måtte

1) avslå Kungl. Maj:ts förslag om sammanslagning av de båda lantbruksnämnderna i Kalmar län samt av de båda hushållningssällskapen i Kalmar län, samt

2) anhålla hos Kungl. Maj:t — med sikte på en omorganisation framdeles av lantbruksnämnds- och hushållningssällskapsorganisationerna i motionens syfte — om åtgärder i syfte att låta lantbruksnämnden och hushållningssällskapet i södra delen av Kalmar län, så ock lantbruksnämnden och hushållningssällskapet i norra delen av Kalmar län, inom båda länsdelarna var för sig, gemensamt hålla de befattningshavare, som kan anses lämpligt för åstadkommande av besparingar i enlighet med vad ovan anförts.

Stockholm den 29 mars 1960

Fritz Börjesson